

Deu anys de català a l'ONU

El 28 de juliol de 1993, Òscar Ribas, cap de Govern d'Andorra, va pronunciar per primera vegada davant l'assemblea general de les Nacions Unides un discurs en català. Des d'aleshores, el català ha ressonat cada any a l'hemicicle de l'ONU i ha estat llengua fefaent en tractats i convenis internacionals d'Andorra amb altres estats de tot el món

Aquests dies fa deu anys que, per primera vegada, el cap de Govern d'un estat membre parlava en català a l'assemblea de les Nacions Unides. El 27 de juliol de 1993, a la seu de l'organisme internacional a Nova York, va tenir lloc l'acte oficial d'ingrés d'Andorra com a membre de ple dret, i l'endemà, dia 28, Òscar Ribas, el cap de Govern del país del Pirineu, es va adreçar a l'assemblea amb un discurs d'entrada que va pronunciar en la llengua oficial d'Andorra, el català.

"Les nostres arrels són les de la cultura catalana –va dir Òscar Ribas–. El català és la nostra llengua oficial. És la llengua de Ramon Llull, Ausiàs Marc i Salvador Espriu, que es parla des de Fraga fins a Maó i des de Salses fins a Guardamar. És en aquesta llengua, la catalana, que he vingut davant aquesta assemblea a parlar de pau, llibertat i fraternitat."

D'aleshores ençà, el català ha estat present cada any en el discurs del cap de Govern o del ministre d'Exteriors andorrà davant l'assemblea general, i també ho és habitualment, en versió fefaent, en tots els tractats, acords i convenis que Andorra signa amb altres estats, i en els documents d'adhesió i tractats fundacionals del organismes internacionals.

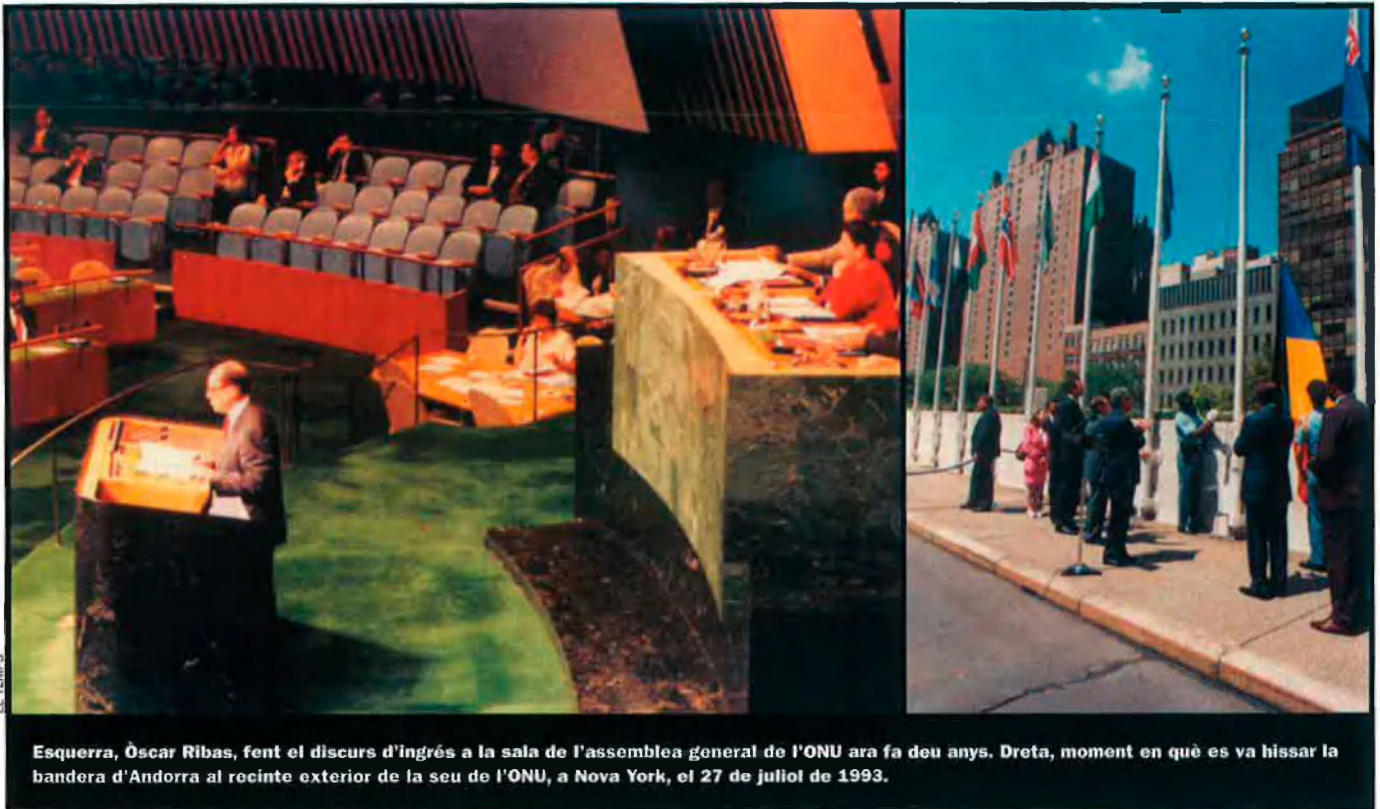
Però si l'esdeveniment va ser d'una gran importància per a la llengua catalana, també ho va ser, políticament, per al país del Pirineu, ja que l'entrada a l'ONU representava la seva posada de llarg en l'escena internacional –una vella aspiració dels andorrans–, tot just quatre mesos després d'haver entrat en vigor la Constitució.

Un "cop d'estat" del Govern. "Va ser un gran dia per a Andorra", reme-

mora deu anys després el cap de Govern d'Andorra en aquella ocasió, Òscar Ribas. I, respecte a la decisió de sol·licitar l'admissió com a membre, afegeix: "Va ser un 'cop d'estat' del Govern, ara ja es pot dir ben clar", perquè la classe política era majoritàriament contrària a aquest pas, ja que el desplegament internacional es veia com una operació molt cara. Ribas i el seu govern, en canvi, creien que l'entrada a l'ONU era urgent i indispensable, ja que seria la clau de volta que fixaria Andorra com un estat en igualtat amb els altres estats del món. Així doncs, van tirar pel dret, van accelerar el procés i, coberts per diversos dictàmens jurídics favorables, no el van presentar prèviament al Parlament.

El "cop d'estat" va sortir rodó, gràcies, segons Ribas, a la col·laboració positiva dels dos grans estats veïns, França i Espanya, i a la diligència del secretari general, Butros Ghali, que va avançar la data de l'acte d'admissió –del setembre, mes habitual per a aquests afers, al juliol–, per evitar que prosperessin les reticències a l'admissió que havia manifestat un estat de Llatinoamèrica membre no permanent del Consell de Seguretat, organisme que dona llum verda a les admissions de nous membres.

Deu anys de desplegament internacional. L'entrada a l'ONU, a més de ser un fet simbòlic determinant, i que seria completat mesos més tard per l'entrada al Consell d'Europa i, en un altre ordre de relacions, a la UNESCO, va constituir efectivament la clau de volta que va propiciar el desplegament d'Andorra dins de la comunitat internacional. "No hi havia cap altra opció", manifesta a EL TEMPS l'actual ministre d'Afers Exteriors del govern Forné, Juli Mino-

Esquerra, Òscar Ribas, fent el discurs d'ingrés a la sala de l'assemblea general de l'ONU ara fa deu anys. Dreta, moment en què es va hissar la bandera d'Andorra al recinte exterior de la seu de l'ONU, a Nova York, el 27 de juliol de 1993.

ves, que afegeix que “a partir de l'entrada en vigor de la Constitució el 1993, Andorra havia d'assumir amb responsabilitat la seva potestat internacional”.

I així va ser. Després de l'entrada a les Nacions Unides, que va ser el primer pas, i de l'accés a les altres grans organitzacions mencionades, Andorra va desplegar una gran activitat diplomàtica bilateral o multilateral que l'ha portat, d'una banda, a signar tres tractats trilaterals d'amistat i bon veïnatge amb els estats veïns, el francès i l'espanyol (un tractat al 1993, i els altres dos, al 2000), i, d'altra banda, a establir relacions diplomàtiques amb una vuitantena d'estats, en altres organismes internacionals, com l'Organització Mundial de la Salut, l'Organització Mundial del Turisme, l'Agència Internacional de l'Energia Atòmica, l'Organització per la Seguretat i la Cooperació Europea, l'Eutelsat, la Interpol, i, en qualitat d'observador, l'Organització Mundial del Comerç.

La pertinença a l'ONU i la dedicació a fons a treballar en el si d'aquest organisme –en el qual Andorra té missió permanent tant a la seu central de Nova York com a la seu europea de Ginebra–

són factors que faciliten enormement el treball de relacions internacionals, ja que, com explica el ministre Minoves, el fet que Andorra no tingui missions diplomàtiques fixes a la majoria dels països amb els quals té relacions fa que els contactes a través de les trobades físiques a les seus de l'ONU prenguin més rellevància.

“De tota aquesta relació –afirma Minoves–, en surten indubtables beneficis per als ciutadans”, al·ludint a l'objecte de la multitud de convenis que han anat entrant en vigor i que han portat resul-

La relació internacional no resulta cara per a Andorra, un petit estat que en treu molts beneficis

tats pràctics importants, com la supressió de la necessitat de visats amb molts estats, l'establiment d'intercanvis en matèria educativa o de seguretat social, o millores en la gestió dels transports, o la creació de beques.

Vista en aquesta perspectiva, la relació internacional no resulta cara per a Andorra, un estat petit que en treu més beneficis que inconvenients. Segons feia constar el mateix ministre Minoves en una entrevista a EL TEMPS l'any passat (vegeu número 958, d'octubre de 2002), el pressupost del Ministeri d'Afers Exteriors representa només l'1,6% del pressupost global de l'estat, i el seu equip és el més reduït de tots els ministeris, amb 35 persones entre personal diplomàtic i administratiu, que cobreixen, a més de la seu diplomàtica andorrana, les missions permanents establertes a Nova York, Brussel·les, París, Madrid, Londres, Estrasburg i Ginebra.

Important per als petits estats. Si l'ONU, com a organització internacional dedicada al foment de la pau i de la cooperació, és important per a tots els estats del món, en major mesura ho

Un precedent fallit

L'interès dels dirigents andorrans per assolir un estatus d'igualtat dins el concert dels estats no va néixer amb la Constitució del 1993. Ja al 1925, el síndic general de l'època va fer un intent d'aproximació a la Societat de Nacions, que va ser ofegat per França, la qual llavors s'atribuïa la representació internacional del país pirinenc. Després d'altres alts i baixos –relacionats fins i tot amb la participació al concurs de Miss Europa al 1976–, l'any 1983 el primer Govern d'Oscar Ribas va fer un nou intent en tota regla, que finalment també va resultar fallit.

Segons explica el mateix Ribas, el Govern andorrà va sol·licitar l'ingrés a la Unió Internacional de Telecomunicacions (UIT), amb l'objectiu que, si el país era acceptat, es podria aduir *de facto* un precedent de reconeixement internacional d'Andorra com a estat sobirà.

Per a l'admissió, es necessitava el vot favorable de les dues terceres parts dels membres de la UIT, és a dir, de 98 estats. Durant el període establert, els estats van començar a emetre el seu

vot per tèlex a la seu de l'organització, i en tancar-se el període faltaven només sis vots per obtenir-ne el vistiplau. Com era habitual, el president de la UIT va allargar de fet el període durant uns dies, fins a la publicació del següent butlletí oficial de l'organisme, amb la finalitat de poder recollir alguns vots que encara faltava emetre.

Llavors, França, que havia votat positivament, es va oposar a l'allargament del termini. Una gestió d'Oscar Ribas prop del copríncep francès –el president François Mitterrand– per recordar-li el seu compromís explícit de donar suport a la candidatura andorrana va fer que el Govern francès retirés la seva oposició. Però el relleu de França en l'operació d'obstrucció va ser pres immediatament pel Govern espanyol –que també havia votat positivament–, i la recepció de vots va quedar immediatament en suspens.

Així s'escriuen les relacions internacionals.

À. V.

és per als petits estats, que veuen que en el seu si tant la seva veu com el seu vot són una realitat en termes d'igualtat. És aquest, segurament, el motiu principal de la forta aposta andorrana per l'ONU –en la qual fins i tot ha tingut la vicepresidència de l'assemblea general en el període 1996-1997–, i és un fet que ja apuntava en el discurs d'Oscar Ribas del 1993, que l'antic mandatari andorrà reconeix com "un al·legat en favor dels petits estats". Allà s'hi expressaven clarament les reserves dels microestats respecte al gegantisme polític, i des de la veu d'un país petit es deia que "la dimensió reduïda pot significar una aportació positiva d'equilibri i de convivència" i que, en aquest sentit, "Andorra té el decidit propòsit de fer, tan modestament com es vulgui, a escala de les seves possibilitats, aquesta contribució a la pau i a la cooperació mundial".

I aquesta contribució és aportada pels petits estats, segons creu també el ministre Juli Minoves, amb una força especialíssima. Tant Ribas com Minoves coincideixen a considerar l'ONU com l'òrgan imprescindible per al bon ordre internacional. Si l'excip de Govern manifesta que en una època de globalització i de mundialització com és la nostra, un organisme com les Nacions Unides és més imprescindible que mai, l'actual ministre confia que la crisi que ha repre-

sentat en el si de l'ONU la guerra a l'Iraq serà superada per l'organització, ja que "no es poden llençar per la borda més de cinquanta anys de prevalença del principi d'igualtat entre els estats, de

cooperació amb els països en desenvolupament i de creació de dret internacional".

Àlvar Valls

Informació: Tel 965783656
E-Mail: cultura@ayto-denia.es
www.ayto-denia.es

XII Festival de Música Tradicional i Popular

Dénia 2003

MÚSICA AL CASTELL

Dissabte, 2 d'agost. A les 23'00 h.
Esmà Redzepova
La reina de los gitanos

Dimecres, 5 d'agost. A les 23'00 h.
Las Corralera de Lebrija
Andalusia

Dijous, 7 d'agost. A les 23'00 h.
Les Violines
Catalunya

Dissabte, 9 d'agost. A les 23'00 h..
Mercedes Peón
Galicia

Dimecres, 12 d'agost. A les 23'00 h.
Carmen París
Aragó

ServicAM
Venta de entradas
902 44 43 00 - www.cam.es